

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่

**Guidelines for Promoting Community Leader's Participation in Organizing
Non-Formal and Informal Education Activities for Clients in
Ao Luek District, Krabi Province**

ศุภาวดีสุ วรรณสังข์ (Supawadi Suwannasang)¹ ชนกนารถ บุญวัฒนกุล (Chanoknark Boonwattanakul)²

สมบูรณ์ บุรีศิริรักษ์ (Somboon Boonsirirak)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน (2) ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ (3) เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 191 คน และครู กศน.ตำบล จำนวน 11 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 379 คน รวม 581 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา นอกจากนี้ยังมีการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมประเมินผลมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ส่วนการมีส่วนร่วมดำเนินการมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง (2) สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและขาดอำนาจในการตัดสินใจในการร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และ (3) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมได้แก่ควรให้ความรู้และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับนโยบายหรือแผนการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3 อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

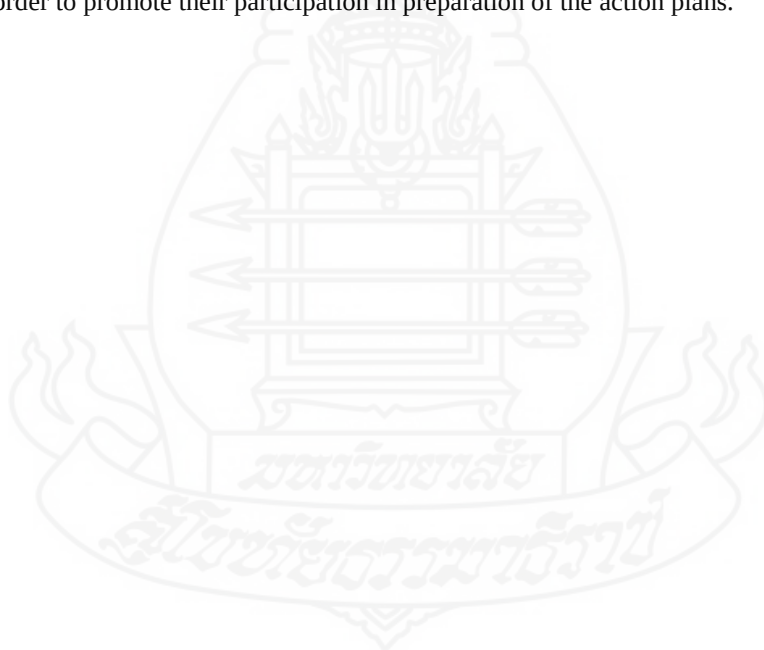

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of participation of community leaders; (2) to study opinions and recommendations of participation of community (3) to propose guidelines for promoting community leader's participation in organizing non-formal and informal education activities for clients in Ao Luek district, Krabi province. The research sample totaling 581 persons consisted of 191 community leaders, 11 district non-formal education teachers, and randomly selected 379 non-formal education clients in Ao Luek district, Krabi province. The employed research instrument was a questionnaire on opinions concerning guidelines for promoting community leader's participation in organizing non-formal and informal education activities for clients in Ao Luek district, Krabi province. Research data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis. In addition, a focus group discussion was organized to seek guidelines for promoting community leader's participation. Research findings revealed that (1) regarding the state of community leader's participation, it was found that community leaders participated at the low level in the aspects of decision making, benefits sharing, and evaluation; while they participated at the moderate level in the operation aspect; (2) as for opinions and recommendations of those who were involved in organizing the activities, it was found that the community leaders lacked knowledge and understanding on the work of non-formal and informal education, and lacked the power to make decisions on participation in planning for organizing the activities; and (3) the guidelines for promoting community leader's participation in organizing the activities were the following: the community leaders should be provided with the knowledge on organizing non-formal and informal education activities; also, documents on policies and operational plans of non-formal and informal education activities should be made available to community leaders in order to promote their participation in preparation of the action plans.

Keywords: Participation, Community leaders, Non-formal and informal education

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

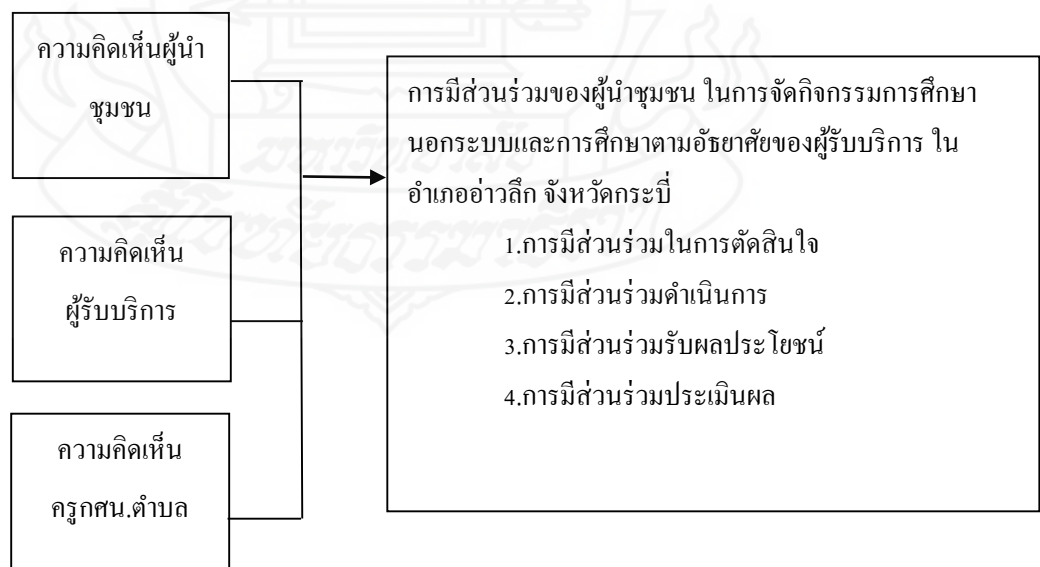
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่
3. เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ตามแนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ Cohen and Uphoff (1980) อ้างถึงใน มัลลิกาเขียวหวาน (2546 : 12) ซึ่งมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนดังนี้

- 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decisionmaking)
- 2.การมีส่วนร่วมดำเนินการ (implementation)
- 3.การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (benefits)
- 4.การมีส่วนร่วมประเมินผล (evaluation)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้นำชุมชนที่มาจากการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่และกฎหมายลักษณะการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งในที่นี้หมายถึง ครู กศน.ตำบล ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่รวมทั้ง 31,820 คนประกอบด้วย

1.1.1 กำนันประจำตำบล	จำนวน 9 คน
1.1.2 ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 43 คน
1.1.3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 9 คน
1.1.4 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 104 คน
1.1.5 นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล	จำนวน 2 คน
1.1.6 สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	จำนวน 24 คน
1.1.7 ครู กศน.ตำบล	จำนวน 11 คน
1.1.8 ผู้รับบริการ	จำนวน 31,618 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้วิจัยศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมด เนื่องจากมีจำนวนน้อย แต่เป็นตัวแปรสำคัญในการวิจัยจำนวน 191 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู กศน.ตำบล ผู้วิจัยศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน 11 คน

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการใส่ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการจำนวน 379 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.1 การสร้างเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

4. การมีส่วนร่วมประเมินผล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมเช่นเอกสารตำราและงานวิจัยต่าง ๆ

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.3 จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำชี้แนะตรวจสอบภาษาความตรงและวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสมและนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความสอดคล้องของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและเสนอแนะแก้ไขให้มีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเที่ยงของคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ.9512

2.2.7 นำแบบสอบถามไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามและนำไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกตำบลในวันประชุมประจำเดือนของผู้นำชุมชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย ในส่วนของข้อเสนอแนะ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

4.4 จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (focus group) เพื่อพิจารณาเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ดังนี้ตัวแทนของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน จำนวน 3 คน คือ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและชุมชน จำนวน 2 คน และครูแกนนำตำบล จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน จำนวน 3 คนคือ นักวิชาการศึกษาศึกษาของ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลและผู้รับบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นผู้ที่ได้สัมผัสและประสานงานกับชุมชน ด้วยภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือการเป็นอาสาสมัครพัฒนาชุมชนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครูศน.ตำบล และผู้นำชุมชน

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1.ร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.23	0.815	น้อย
2.ร่วมกำหนดปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.42	0.854	น้อย
3.ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.48	0.908	น้อย
4.ร่วมจัดลำดับความต้องการเรียนรู้ของผู้รับบริการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.40	0.862	น้อย
5.ร่วมกำหนดความต้องการเรียนรู้ของผู้รับบริการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.36	0.865	น้อย
6.ร่วมเลือกสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.45	0.927	น้อย
7.ร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงาน/กิจกรรมและโครงการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.62	0.881	ปานกลาง
8.ร่วมคิดเลือกคณะกรรมการในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.55	0.940	ปานกลาง
9.ร่วมกับคณะกรรมการ เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.61	0.927	ปานกลาง
รวม	2.46	0.89	น้อย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

จากรายพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมพบว่าการมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงาน/กิจกรรมและโครงการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการ เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 2.61$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมดำเนินการของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครู กศน.ตำบล และผู้นำชุมชน

การมีส่วนร่วมดำเนินการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมกำหนดทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.93	0.957	ปานกลาง
2. ร่วมระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.00	0.920	ปานกลาง
3. ร่วมบริหารจัดการหรือวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของท่านในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.26	0.914	ปานกลาง
4. ร่วมกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.12	1.314	ปานกลาง
5. ร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับหลักสูตร	3.15	1.505	ปานกลาง
6. ร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.31	1.779	ปานกลาง
7. ร่วมกำหนดผังหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.73	1.568	ปานกลาง
8. ร่วมติดต่อประสานงานวิทยากรมาให้ความรู้แก่ผู้รับบริการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.83	0.869	ปานกลาง
9. ร่วมเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้รับบริการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.82	2.328	ปานกลาง
10. ร่วมเลือกสื่อการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.83	1.341	ปานกลาง
11. ร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.30	1.322	ปานกลาง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมดำเนินการของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครู กศน. ตำบล และผู้นำชุมชน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
12. ร่วมประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.29	1.034	ปานกลาง
13. ร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	3.33	1.126	ปานกลาง
รวม	3.07	1.31	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมพบว่าการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาการมีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครู กศน. ตำบล และผู้นำชุมชน

การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการจัดการ
1. ได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินงานในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.20	1.295	น้อย
2. ได้รับประกาศเกียรติคุณจากการดำเนินงานในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.12	1.172	น้อย
3. ได้รับการยกย่องจากประชาชนจากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.52	0.928	ปานกลาง
4. ได้รับการยอมรับจากประชาชนจากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.80	0.859	ปานกลาง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครูกศน.ตำบล และผู้นำชุมชน(ต่อ)

การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการจัดการ
5. ได้รับการชื่นชมจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ จากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.78	0.861	ปานกลาง
6. ร่วมศึกษาดูงานในหน่วยงานหรือชุมชนอื่น ๆ	2.37	0.867	น้อย
7. ได้รับการบริการด้านสื่อต่าง ๆ เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.65	0.873	ปานกลาง
8. นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	2.36	0.861	น้อย
9. ได้ใช้สถานที่ของชุมชนเป็นที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.37	0.886	น้อย
รวม	2.46	0.96	น้อย

จากตาราง พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมพบว่าการมีส่วนร่วมได้รับการยอมรับจากประชาชนจากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมในการได้รับการชื่นชมจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ จากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครูกศน.ตำบล และผู้นำชุมชน

การมีส่วนร่วมประเมินผล	$\bar{X}$	SD	ระดับการจัดการ
1. ร่วมติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษา	2.23	0.834	น้อย
2. ร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา	2.38	1.618	น้อย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ครู กศน. ตำบล และผู้นำชุมชน(ต่อ)

การมีส่วนร่วมประเมินผล	$\bar{X}$	SD	ระดับการจัดการ
3. ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.31	0.880	น้อย
4. ร่วมประเมินการใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	2.29	0.903	น้อย
5. ร่วมประเมินผลการเรียนของนักศึกษา	2.25	0.833	น้อย
6. ร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.29	0.902	น้อย
7. ร่วมกำหนดวิธีการนิเทศ กำกับติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.26	0.868	น้อย
8. ร่วมประเมินผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.27	0.879	น้อย
9. ร่วมประเมินเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	2.38	2.286	น้อย
10. ร่วมติดตามและประเมินผลการนำความรู้จาก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	2.25	0.836	น้อย
รวม	2.29	1.08	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมพบว่าการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาและการมีส่วนร่วมประเมินเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทำให้สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมและขาดอำนาจในการตัดสินใจในการร่วมคิดร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องการให้มีการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการคือ การไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมและการไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดผังหลักสูตรตามโครงสร้างผังหลักสูตร โดยต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคลทุก ๆ ฝ่ายได้ร่วมกันออกแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมรวมไปถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งในบางครั้งได้รับค่าตอบแทนน้อยหรือไม่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมซึ่งควรจะมีการสนับสนุนเงินงบประมาณ หรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปอย่างราบรื่น
4. การมีส่วนร่วมประเมินผลการให้ผู้นำชุมชนได้เข้าร่วมประเมินผลงานต่างๆ ที่ทางทางศูนย์งานจัดให้มีน้อยมากและการรายงานผลที่ไม่เป็นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่หน่วยงานได้ดียิ่งขึ้นหากมีการจัดตั้งคณะทำงาน หรือตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบหรือประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญควรมีการเพิ่มอัตราบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของกิจกรรมต่าง ๆ

อภิปรายผล

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในการศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ ได้พิจารณาในรายด้านพบว่า

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยได้แก่ส่วนค้นหาสาเหตุของปัญหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (นำชัย หนูผล อ้างถึงใน อรรถพ เนตรทิพย์ 2557) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุเป็นสิ่งสำคัญและจะเป็นตัวเริ่มต้นให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนการมีส่วนร่วมในด้านนี้ทำให้เราทุกคนต่างร่วมกันหาสาเหตุของปัญหาต่างๆ ของชุมชนของตนเองนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ด้านมีส่วนร่วมดำเนินการผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง และประเด็นที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ร่วมกำหนดผังหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สอดคล้อง สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2544) ในด้านงานวิชาการ โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ผู้นำชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยประเด็นที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ได้รับประกาศเกียรติคุณจากการดำเนินงานในการกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สอดคล้องกับแนวคิด ทวีป อภิสิทธิ์ (2554) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประกวดเครือข่ายจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีเด่น การให้รางวัล ให้ประกาศนียบัตร ยกย่องชมเชย ยกย่อง ประกาศสัมพันธภาพเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นการเสริมแรงให้ผู้นำชุมชนหรือเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ดียิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม น้อยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมประเมินเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดเอกวิทย์นวลเศรษฐ (2554 : 10) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อการกระทำการใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้นำชุมชนครูคน.ตำบลและผู้รับบริการจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงปริมาณและการสนทนาของผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group) พบว่าทั้งผู้นำชุมชนครูคน.ตำบลและผู้รับบริการมีความคิดเห็นที่คล้ายกันคือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมและขาดอำนาจในการตัดสินใจในการร่วมคิดร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องการให้มีการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการคือ การไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบการเรียนรู้อในการจัดกิจกรรมและการไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดผังหลักสูตรตามโครงสร้างผังหลักสูตร โดยต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคลทุก ๆ ฝ่ายได้ร่วมกันออกแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมรวมไปถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งในบางครั้งได้รับค่าตอบแทนน้อยหรือไม่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมซึ่งควรจะมีการสนับสนุนเงินงบประมาณ หรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปอย่างราบรื่น 4. การมีส่วนร่วมประเมินผลการให้ผู้นำชุมชนได้เข้าร่วมประเมินผลงานต่าง ๆ ที่ทางการศูนย์งานจัดให้มีน้อยมากและการรายงาน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ผลที่ไม่เป็นอย่างต่อนื่อง อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่หน่วยงานได้ดีหากมีการจัดตั้งคณะทำงาน หรือตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบหรือประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญควรมีการเพิ่ม อัตราบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของกิจกรรมต่าง ๆ

3. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยได้แก่ร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมในการพิจารณาความเป็นไปได้ของแผนงาน/กิจกรรมและโครงการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับคณะกรรมการ เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอควรให้ความรู้และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับนโยบายหรือแผนการปฏิบัติงานของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรเน้นให้บุคคลทุกหน่วยงาน ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเต็มที่จนกว่าจะมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น

3.2 ด้านมีส่วนร่วมดำเนินการผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมกำหนดผังหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้น ควรให้ผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแผนการปฏิบัติงานของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยให้ทุกคนได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หรือในพื้นที่ที่มีบริบทเดียวกันหรือใกล้เคียงกันซึ่งรวมไปถึงผังหลักสูตร โครงสร้างของกิจกรรมนั้น ๆ

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ผู้นำชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วม น้อย ส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากประชาชนจากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมในการได้รับการชื่นชมจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ จากการดำเนินงานในการจัดกิจกรรม และได้รับการบริการด้านสื่อต่าง ๆ เพื่อการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้นควรจะมีการประกวดหรือประกาศเกียรติคุณผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีเด่น สนับสนุนเงินงบประมาณ หรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลผู้นำชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วม น้อยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมประเมินเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนั้นผู้นำชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเพื่อสร้างความโปร่งใสหรือความถูกต้องร่วมกัน พร้อมทั้งมอบหมายให้ครูหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรายงานผลการปฏิบัติของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดขึ้น

จะเห็นได้ว่าจากการแสดงความคิดเห็นของผู้นำชุมชนครูกศน.ตำบล และผู้รับบริการที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำชุมชนต่างสะท้อนให้เราเห็นว่าการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยในอนาคตข้างหน้าจะต้องเป็นการปกครองที่ทำให้ประชาชนทุกคนอยู่ดีมีสุขและสามารถรับใช้ความเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์เพราะฉะนั้นหน่วยงานทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำชุมชนที่จะต้องตระหนักและมีจิตวิญญาณในการพัฒนาประเทศของเราให้ดีขึ้นต่อไปตลอดจนการสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนและพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในประเทศข้างหน้าได้อย่างทัน่วงทีโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูกศน.ตำบลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์งานจัดขึ้น

2. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้หรือมีการจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับนโยบายหรือแผนการปฏิบัติงานกศน.ควรส่งเสริมให้บุคคลทุกหน่วยงานทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างเท่าเทียมกันควรมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนและประกาศเกียรติคุณหรือยกย่องผู้นำชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่มีการมีส่วนร่วมตัดสินใจการมีส่วนร่วมดำเนินการการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมประเมินผลเพื่อจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในระดับจังหวัด หรือระดับภาค

2. ควรศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมีข้อมูลเพิ่มขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

3. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาหรือการพัฒนาชุมชนหรือหมู่บ้านของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

มัลลิกาเขียวหวาน. (2546). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ทวีป อภิลิทธิ์. (2554). การบริหารเครือข่ายการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน กรุงเทพมหานคร บริษัทอัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

อรรถนพ เนตรทิพย์. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลคงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, อุดรดิตถ์.

เอกวิทย์นวลเศรษฐ. (2554). การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนโพธิ์โมสต์และชุมชนสินพัฒนา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

Krejcie, Rebert V. and Morgan, Darylew. (1970) Determining Sample Size for Researach.